

Petr Svoboda,

ryjec, ozdobník a emailleur v Praze, Bartolomějská ul. č. 309-I.
dodavatel klubu českých turistů a české ústřední jednoty velocipedistů
v Praze, jakož i mnohých klubů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.
Zhotovuje odznaky turistické, cyklistické a sokolské v emaili buď
dle návrhů vlastních aneb jemu podaných, vkusně a v cenách nej-
levnějších.

J. & O. Wondráček,

obchod s turistickými potřebami
v Praze

na Malém náměstí číslo 459-I.,

doporučuje

== své levné ==

turistické košile, vlněná lýtka (štuci), kamaše, pásy,
klobouky, čepice, hole, torby, ruksaky, haleny, plaidy
a podobné.

Humpolecké lodny

na obleky turistické a lovecké, jakož i jemné modní
látky anglické a brněnské doporučuje v největším vý-
běru a levných cenách při dobré jakosti obchodní dům

J. Novák,

Praha, Vodičkova ulice, jediné „u Štajgrů“,
Kolín, Rubešova ulice.

== Vzorky na požádání franko. ==

Kaučuková razítka

veškeré soustavy vyrábí

Josef Kubias v Praze,

Ferdinandova tř. č. 30. — Charvátová ul. č. 9. (proti Platýzu).

Tiskem J. Otty v Praze. — Nákladem českého odboru slov. alpského družstva.

ALPSKÝ VĚSTNÍK

Orgán českého odboru slovinského
alpského družstva.

Č. 4. * LEDEN. * R. II.

Logarské údolí.

Napsal *Fr. Kocbek.*

Na severní straně střední části krásných Saviňských Alp jest několik hluboko k samému pásmu vrcholů vnikajících údolí, z nichž každé zvlášť pro svou krajinnou krásu vzbuzuje obdiv turisty, že skorem neví, kterému údolí by dal přednost. V Korutanech jsou to dolení i hořejší Jezerská Kočna a Bělská Kočna, jichžto směr jde od západu k východu, v Štýrsku Matkova dolina, Logarské údolí a Robánovo údolí, kterážto se prostírají rovnoběžně od severu k jihu.

Všeobecně k nejkrásnějším počítá se Logarské údolí, které jest obyčejným cílem většiny turistů v Saviňských Alpách. Zesnulý náš rodák M. V. Lipold popisuje je takto: Zvláštnost a kouzlo Logarského údolí spočívá ve velikém kontrastu, který se jeví mezi líbeznou krajinou v rovině údolí a mezi divoce rozervaným obrazem vápencových hor, který je obklopuje a zvedá se do znamenité výše. Alespoň já, ačkoliv na svých geologických potulkách jsem poznal větší část domácích hor, neznám druhého místa, které vzhledem ku jmenovanému neobvyklému kontrastu dalo by se přirovnati Logarskému údolí. Připomínám si výrok jistého geologa, proslulého svými geologickými poutěmi po celé Evropě, učenice, který při návštěvě Logarského údolí vyjádřil se, že něco tak krásného viděl pouze v Pyrenejích ve Španělsku.

Tímto proslulým přírodopycem jest Ami Boué, kterýž r. 1832 navštívil Logarské údolí a přirovnává je k zajímavému „Cirque de Ga-

varnie“. Ve svém dile*) píše takto: „Kruh“ (cirkus) kolem úpatí hory Kušny (to je Kočna) jest obdoba skalního cirklu Gavarnského v Pyrenejích. Půlkruh zubatých vápencových stěn, vodopád, vysoké bílé hory od 7000 do 9000 stop výše, málokdy úplně prosté sněhu, konečně špičaté dolomity, které od vchodu k tomuto obrazu tvoří rámec, to jsou znaky, které krajinu pyrenejskou a tuto činí obdobnými, ba stejně krásnými.

Dr. A. šl. Böhm ve svých polemických spisech tvrdí, že Ami Boué ve výše zmíněném přirovnání nemyslí Logarské údolí, nýbrž Bělskou Kočnu. To však prof. Dr. J. Frischauf, slovnatý znatel Saviňských Alp, úplně vyvrátil. Kdo zná obě údolí, musí ihned za pravdu dáti Frischaufovi, neboť charakter Bělské Kočny není takový, jak jej Ami Boué popisuje; k tomu vodopád je pouze v Logarském údolí. Pojmenování jsou sice chybná, ale jména Kočna (Kuschna) ještě nyní užívá se v Korutanech k celkovému označení Saviňských Alp i jejich údolí.

V Logarské údolí vedou cesty ze tří zemí. Ze Štýrska obyčejný příchod je ze železniční stanice Rečice do Mozirja — Ljubna — Luče a Solčavy; z poslední vesnice jest ještě hodina chůze. Touto cestou, poněvadž je silnice špatná, radno jíti pěšky; má velice pěkné krajinné obrázky, jako sem a tam pohled na pěnici se Savinu přes ohromné balvany, Jezerníkův můstek s přirozenou podporou, romantickou „Iglu“ se studánkou, pohled na rozervanou Raduchu, pohled na Ojstricu Robanovým údolím, odkudž Ojstrice má nejmělejší podobu, atd. — avšak přece je pro dalekou chůzi jednodušší a únavná, neboť v úzké soutěsce má velice málo změny. Za to tím větší jest okouzlení, když se vstoupí v Logarské údolí. Druhá cesta nás vede přes vysoké hory sedlem Škarje 2127 m, položeným mezi Ojstricí a Planjavou, dolů do Logarského údolí.

Z Korutan jsou méně zajímavé cesty: buď ze Železných Kaple přes Pastirkov vrch (1425 m), nebo z lázni Bělé přes Pavličev vrch (1339 m) po čtyřech hodinách chůze. Romantičtější jest cesta z Bělé, Bělskou Kočnou na Saviňské sedlo (4 hod.) nebo z Jezera hořejší Jezerskou Kočnou na Saviňské sedlo (5 hod.), odkudž je společná cesta na terasu Okrešelj (1 hod.) a dále dolů do Logarského údolí.

Z Kraňska jest příchod krásnou Bistrickou dolinou na Kamnické sedlo (1879 m), kamž se dojde od pramene Bistrice za tři hodiny. Kamnické sedlo, ležící mezi Branou (2247 m) a Planjavou (2392 m) má neobyčejně krásnou polohu; zpět je krásný pohled do Bistrické doliny, pod námi pak se rozprostírá celé Logarské údolí ve své velkoleposti. Rozhled s blízké Brany (1 hodina) je překrásný a poučný, zvláště pro přehled skupiny Grintovce. Kamnické sedlo jest velice příhodné pro stavbu potřebné alpské chýše. Nepředejdou nás též zde Němci?

Od Kamnického sedla vede v půldruhé hodině na Okrešelku cesta velice příkrá, v skále vylámaná, opatřená lanem a železnými skobami. Tato cesta je dosti obtížná a doporučuje se pouze dobrým turistům, kteří nemají závratí. Skupinou Grintovce jde společný přístup na Okrešelj Turským Žlebem.

Logarské údolí jest na 2 hodiny dlouhé a $\frac{1}{4}$ h. široké, rozprostírá se na 7 km směrem jihozápadním, nepozorovatelně stoupajíc, pak se za-

*) Aperçu sur la constitution géologique des provinces illyriennes.

hýbá k západu, nějaký čas šikmo, na to se vzhůru zdvihajíc u vodopádu Rinky v délce 1·5 km. V první třetině krásné roviny pěstuje se polní hospodářství; veliká, poněkud kamenitá role se střídají s rozsáhlými travníky a lukami. Mezi Logarem a Plesnikem jsou role rozdělená šikmo větším lesem, za Plesnikovým statkem pak jsou pouze lesy a pustší úhory, pastviště. Na západní straně vine se suché a kamenité koryto potoka, v němž spěchá voda pouze z jara nebo o velikém dešti, valíc se tudy v střed údolí a zanechávajíc veliké nánosy. Východní stranu ohraničuje výběžek Ojstrice, jež dělí Robánov dol od Logarského údolí.

Nižší část je porostlá, pastviště střídají se s řídkými lesy. Na hřebenu jsou vrcholky: Iemanikova planina (1515 m), Lucijan (1763 m), Strehalca (1798 m) a Krofička (2035 m), jež od severu k jihu stále jsou vyšší a pustší. Nejvelkolepější jest však Ojstrica (2350 m), kteráž jako rozeklaná pyramida strmí do vzduchu; na severní straně vidíme za hlubokým zářezem Škrbinu (1792 m), oddělenou od Krofičky, na jižní straně opět po zářezu Škarje (2122 m) od rozlehlé Planjavy (2392 m), jež ukazuje své strmé, nedostupné stěny. S obdivem hledíme na ty velikány, jež zdají se nedostupnými a jichž bílé lysé a smělé vrcholy ční v azurové nebe. I oko zvyklé čarům Dolomitů musí se obdivovati kráse Logarského údolí.

Pod Krofičkou a Ojstrici prostírá se krásná terassovitá kotlina, zvaná Klemenšekova planina (1195 m), vlastnictví sedláka Klemenška. Zde je pěkná pastýřská chýše. U paty Ojstrice bělá se věčný sníh a pod ním veliké kamenité nánosy (ssutky).

V blízině pod Škrbinou jest přiměřený prostor na stavbu alpské chaty, velice potřebné turistům, již vystupují na Ojstrici z Logarského údolí. Zde měla by některá snaživá a majetná podružnice dosti vděčné a zajímavé práce, neboť jest ještě potřeba zříditi cesty přes Škrbinu do Robánova údolí od Škrbiny do Kocbekovy chýše po severním svahu Ojstrice, ze Škrbiny na Krofičku, odkud jest krásný pohled v obě rovnoběžná údolí, též ze Škrbiny na Ojstricu, kterážto cesta by byla bez odporu nejzajímavější a nejkratší přístup z Logarského údolí. Žel, že Saviňská podružnice v nejbližší budoucnosti nemůže to podniknouti z nedostatku hmotných prostředků.

Východně od Ojstrice stojí Planinšca (1733 m), odloučená úplně od hlavního hřebenu jako předhora. Domácí obyvatelé jmenují ji též Rjavca. Nejspíše pro veliké rezavé a červenavé skvrny v příkré stěně, jež se vidí z Logarského údolí. Dne 28. června roku 1877. se odvaly od ní totiž ohromné skály, tak že u paty pochovaly celý veliký modřínový les; veliké kmeny byly svaleny až na cestu uprostřed údolí a leží tam do dneška. Následkem toho se zdvihlo tolik prachu, že celá dolina byla plna mlhy. Potom se ještě několikrát skorem každý třetí nebo čtvrtý den odtrhly menší balvany. Jako příčinu této události udává národní pověst následující: „Kdysi zastřelil kraňský myslivec na vrcholu Rjavce kamzíka. Potom přišli dva štyřští myslivci, zabili lovce a vrhli jej do propasti. Proto se skály odtrhly a budou tak dlouho, až Rjavca svrhne myslivcovy kosti do údolí.“

Na jižní straně Planinšče je Rjavčka dolina, po které vede velice příkrá stezka na Grlo a do Logarského údolí. Blízko Grla roste protěž. Západní stranu Logarského údolí ohraničuje severovýchodní výstupek Mrzlé Gory, který skorem až k hřebenu jest porostlý řídkým stromovím

a křovinami. Zde jsou pozoruhodnější vrcholky Veliki Vrh (1587 m) a Vrlovec (1537 m). Turistu nevábí toto horstvo obzvláště pěknou scenérií.

Putujícím ze Solčavy úzkým údolčkem kolem bystré Saviny otevře se u sedláka Pobrežníka pohled na Logarské údolí, jež každého turistu ihned okouzlí.

Zde překročíme potok Jezero, který spopíhá od západu, úzkou romantickou soutěskou z Matkova údolí a trochu níže sdrúží se s Črnou, jak domácí lidé jmenují potok v Logarském údolí; odtud pak potok má jméno Savína.

Kráčejíce po cestě kolem veliké louky a mezi rolemi dospějeme brzy ke statku zámožného sedláka Logara, po němž má údolí jméno. Líbí se nám veliká jednopatrová budova, též pěkná hospodářská stavení, ale pro turistu zde není noclehu.

Črna jest zde tak mocná, že žene pilu a mlýn, a v bystré vodě prohánějí se červeně tečkovaní pstruzi. Brzy na to přijdeme k staré chatě, kdež se kdysi říkalo „pri Andreju“. Malé hospodářské stavení bylo tu dříve prvním útulkem pro turisty; v přízemí byla jídelna, v podstřeší seno k přenocování. Zde byl od r. 1862. do r. 1881. hostinec. Pamětní knihu — dar p. Kristijana Germela ze Solčavy — chová do dneška Saviňská podružnice. Před chatou zahne vpravo přes plot a po 100 krocích dospějeme k dolnímu prameni Saviny (něboli Črne), kde Savinská podružnice postavila dvě lavice a stůl. Pod velikou skalou a kolem vyvirá voda ze země, až sem tekla voda od vodopádu pod Rinkou, pod kamenitou zemí, zanechávajíc na ní pouze suchou a kamenitou struhu. V Saviňských Alpách vůbec pozorujeme, že ve všech údolích voda dlouho teče pod zemí.

Kráčejíce dále od chaty, brzy přijdeme do lesa, kdež nás tabulka upozorní na několikánásobnou ozvěnu, a po 15 minutách uvidíme turistický dům*) Celjské sekce D. Ó. A. V., jež opatruje p. Janez Piskernik, který má mnoho zásluh o rozvoj turistiky v Logarském údolí. Dům postavil Piskernik r. 1889., prodal jej po té celjské sekci r. 1896., avšak půda, na které je postaven, je pouze v nájmu ještě na 40 let. Dříve Piskernik jakožto hospodář Plesnikova majetku pohostinně přijímal turisty, třeba že přenocování bylo špatné, poněvadž v senu. Piskernik jest již sesivělý dobrosrdečný muž, pravý statečný, poctivý starý kmen; přešel již mnohokrát nejdůležitější vrcholy Saviňských Alp; prof. Frischauf našel v něm jediného schopného člověka, kterýž jej podporoval při prvním turistickém slézání, který postavil první chatu na Okrešlju a upravil různé stezky. Turistický dům má v přízemí 3 pokoje, v podstřeší dva a zvláštní jídelnu v zahradě. Východně od domu je pěkný závojový vodopád. (Dokončení.)

*) Jak bylo Logarské údolí cizinci navštěvováno, jeví následující čísla vyňatá z pamětní knihy u Plesnika a později z turistického domu: roku 1876. (83) 1877. (75), 1878. (61), 1879. (87), 1880. (67), 1881. (130), 1882. (65), 1883. (83), 1884. (82), 1885. (67), 1886. (108), 1887. (86), 1888. (96), 1889. (84), 1890. (144), 1891. (185), 1892. (135), 1893. (240), 1894. (274), 1895. (353), 1896. (276) 1897. (244), 1898. (245), 1899. (285).

Z Baňské Bystřice na Krivaň v roce 1858.

Liči Ondřej Franta.

(Dokončení.)

Hned po jedné hodině popůlnoční slyšeli jsme tlouci na dvěře ložnice. Gazda a vůdce byli již připraveni a my ustrojivše se v největší rychlosti vsedli jsme do vozu, zahalili se do kožichů, naložili potřeby a již gazda švihl do koní a my ujížděli nevědouce ani kudy, neboť obloha se zatím zakalila mraky a my nemohli ve tmě ani nejbližší okolí rozpoznati. Věděli jsme jenom, že jedeme z Východné směrem severním po jakési polní cestě a to z počátku po rovině; později běh koní se mírnil, cesta tedy stoupala. Když oko uvyklo poněkud temnotě, pozorovali jsme, že jedeme blízko svahů porostlých lesem, až konečně přijeli jsme k lesu samému. Tu gazda zastavil, vůdce hrabal se chvíli ve voze, z něhož vytáhl něco, co jsme nemohli hned rozeznati. Byla to tlustá otýpka smolných loučí, z nichž několik zastrčil pod pazuchu (páždí) a jednu ihned rozžehl a světlo jí kráčel před vozem. Byl to les smrkový, jímž nyní vedla cesta kamenitá, zde onde čněly ze spod cesty značné balvany, že jsme se v lehkém vozíku div neroztřáslí. Rádi bychom byli s vozu slezli; ale jíti za slabého osvětlení smolničkou po cestě vespod blativé, sklouznouti se s balvanu do kalužiny a polámati si snad nohy nebo ruce se nám přece nechtělo a také nám to gazda i vůdce zrazovali, těšíce nás, že to nepotrvá dlouho, a že výše bude cesta lepší. Po obou stranách cesty vypínaly se ohromné lesní stromy, jejichž vrcholů při nepatrném světle nemohli jsme ovšem dohlédnouti. Znenáhla stávala se cesta sjízdnější a počalo se vyjasňovati. Les byl stále tak bujný jako níže dole, a poněvadž se blížilo k šesté hodině ránní, mohli jsme výšku kmenů pozorovati. K sedmé hodině přijeli jsme konečně k panské kolibě. Jsou to dvě dřevěné boudy, z nichž menší jest výstavnější a byla zavřena, druhá však jsouc daleko větších rozměrů, podobá se veliké kálně a byla otevřena. Kolem obou budov jest volný prostor, jenž byl porostlý travou. Gazda zastavil před otevřenou kolibou, a my, slezše stěží s vozu, protahovali jsme otlučené údy, ohmatávali pohmožděná žebra a procházeli se asi čtvrt hod. po volném prostoru. Zatím vůdce rozfoukal „vatru“ (rozdělal oheň), při níž jsme se ohřáli a ze zásob posnídali. O hodině 8. vypravili jsme se na další cestu, ponechávše gazdu s povozem v kolibě, kde by očekával našeho návratu. Od koliby táhla se stezka ještě asi 1/2 hod. lesem, jehož porost byl čím dále tím nižší, až jsme se dostali na svah volný, po jehož levé straně byly značné hromady kamení a trusek pozůstalých z dob, kdy na místech těch se do-lovalo. Jak nám vůdce vypravoval, bývaly tu bahně, v nichž dobýváno zlato, a které zašly bez pochyby tím, že výtěžek byl jen nepatrný; cesta vedle těchto hald byla dosti pohodlná. Ani nevědouce jak, ocitili jsme se v koso-dřevině, v níž cesta zmizela; vůdce naznačil nám směr, kterým budeme stoupati. Nebylo to vlastně stoupání, nýbrž skákání přes rozložitě, silné řaluze kosodřeviny, které se vzájem proplétaly a tím pochod znesnadňovaly. Brzo však byla tato obtíž překonána, ač nás dosti unavovala; koso-dřevina byla stále nižší a slabší a řaluze její prorývaly se bujným, hustým

kožichem mechu. Tak jsme dostoupili krajiny mechův a libovali jsme si, že bude vystupování snažší a pohodlnější. Než brzo poznali jsme, že domněnka naše byla mylná; mech byl neobyčejně vysoký, hustý, hebký a pružný. Jakmile jsme pozdvihli nohu k vykročení, vymrštil se mech a činil chůzi obtížnou; pravá noha na př. zabořila se do mechu a levá zdvihajíc se byla pružným mechem skoro odražena. Znenáhla byl mech nižší a méně hustý a šlo se po něm již snáze. V této části horského svahu přišli jsme ke studánce, která byla pokryta tlustou vrstvou ledovou, a nedlouho na to dostoupili jsme čáry lišejníků, které z počátku hojně vynikaly ze spodku žulového, výše pak vyskytovaly se řidčeji a byly mlhou zatím povstalou vlnky. Bylo třeba jíti opatrně, a častěji se zastaviti. Stoupajíc stále po svahu, nevěšili jsme si hned, co se děje v nížině pod námi. Když však pohlédli jsme dolů, spatřili jsme rozprostřenu hustou mlhu, kam jen mohlo oko dohlédnouti. Mlha polybovala se jako vlny mořské, zdvihala a nížila se a na všem tom rozsáhlém mlhovém prostoru bylo spatřiti jako ostrůvky v širém moři vrcholy jednotlivých vysokých bodův a to k jihu vrchol Ďumbirův a Králové Holi, k západu vrchol kuželovitého, příkrého Choče, a později, když mlha klesala, četné jiné nižší vrcholy neznámých mi jmen. Nad námi se vyjasnilo, klenba oblohy byla čista a jasna a byli bychom se snad ještě dlouho kochali pohledem tak neobyčejným, kdyby nás vůdce nebyl napomenul, že třeba pomýšleti na další stoupání.

Brzo na to zmizely lišejníky úplně a my dostali se do krajiny ssutek drobného kamení, ve kterém nohy co chvíli se smekaly. Postoupivše nad pás ssutkový dostali jsme se v krajinu, ve které odpadávající s hůry balvany tvořily buď menší buď větší tabule, po nichž nám bylo často léztí po všech čtyřech. Mně, který jsem byl mladší a svižnější, dařilo se lezení dobře, ale můj starší a tělnatý soudruh svezl se dvakráte s podlouhlé takové tabule a mohl se jen přispěním vůdcovým stěží přece vyškrábat. Když jsme vystoupili i nad tuto čáru, stanuli jsme na pevné hmotě žulové a zdálo se, že jsme překonali největší nesnáze výstupu; vždyť již nedaleko nás vyčníval zahnutý štít Kriváně. Zbytek cesty byl však tak srázný, že bylo nezbytno sráz ten obejít, o čem nás vůdce arcí poučil a k východní straně zaměřil. Než i tu nastal nám sice krátký, ale nejpernější kousek stoupání, či správněji řečeno šoupání. Svah pod samým štítem srazil se v uzoučký hřbet, po kterém jsme se jako na hřbetě koňském v před šoupali opírajíce se o ruce. Vůdce, který, jak nás ujišťoval, byl již po desáté na Kriváně, vykonal šoupačku hbitě, ale nám se nechtělo do ní. Po nějakém váhání odhodlal jsem se za vůdcem a p. F. učinil totéž. Tak došoupali jsme se právě o 12. hod polední vrcholu a usedli na něm na kraji východním. Vrchol štítu vypínající se do výše 2496 m jest rozměru malých, rozsáhlejších do délky než do šířky. A malý ten prostor ještě byl zmenšen železnou pyramidou, která tam byla postavena na památku výstupu saského krále Bedřicha Augusta II. v roce 1840. Pyramida byla však již velmi poškozena a deska s nápisem maďarským ležela tam na několik kusů rozříštěna. Maďarský nápis na slovenském Kriváně!

Blesk bez pochyby zasáhl pyramidu a potrestal zpupnost a bezohlednost maďarskou, páchanou stále na ubohém lidu slovenském. Maně přišla mi tu na mysl píseň, kterou Slováci r. 1848. zpívali s nadšením: „Nad Tatru

sa blýska, bromy divo bijú“ atd., nadějice se, že ujme se jich vláda rakouská, kterou podporovali proti zbořenému Maďarstvu. Než i přes to dařilo se ubožákům jako nahému v trní, při sebe menším pohnutí vnikaly a vnikají do těl nahých ostré trny. —

Byli jsme tedy u cíle své pouti a rozhlíželi jsme se vůkol; zatím spousty mlhové i v nížinách zmizely, a proto měli jsme rozhled velikolepý jak na tatranské velikány, tak i do polohy nižší široko daleko. Na straně východní označoval nám vůdce Končistou, Gerlachovku, Lomnický štít a jiné vyčnívající štíty vyšší a nižší Kriváně, na straně jižní pozorovali jsme množství sem tam propletajících se údolí s četnými dědinami, městečky a městy, mezi nimiž prostírala se pole, lučiny, rozsáhlé lesy s temnými hvozdy, jinde zase svěží dosud háje, zkrátka oku naskytovalo se tolik rozmanitostí, že nechtělo se ani odloučiti od krásného obrazu toho. V nejbližším okolí strmí několik jiných o něco málo nižších štítů ke straně severovýchodní a mezi těmi a Kriváněm jest hluboký žlab, na jehož spodu stkvělo se krásně zelenavým povrchem pleso a nad ním směrem severovýchodním bylo viděti na žulovém svahu tři malá a k východu ještě čtvrté rovněž malé pleso, na nichž zrak náš spočinul s pocitem příjemným. Na straně severní a severozápadní spouští se Kriváně sráznou stěnou asi 500 m obnášející do údolí, v němž bylo pozorovati stádo dobytka velikosti skoro mravenčí. Dívajíc se tímto směrem do údolí, lehli jsme si a pozdvihli hlavu něco málo nad okraj. Vůdce nám vypravoval, že za dne zcela jasného jest viděti s Kriváně až do Krakova, my však marně pohlíželi jsme v tu stranu.

Po půl hodině, když jsme byli vystoupili na vrchol štítu, pomýšleli jsme na to, abychom požili něčeho ze zásob dovlečených nahoru. Měli jsme k jídlu mimo chléb šunku a k zapití víno; avšak přes to, že jsme byli řádně hladovi a žízni, nechtělo nám chutnat ani jídlo ani nápoj, šunka byla suchá jako štěpina dříví a víno mělo chuť přímo odpornou, že jsme vypili stěží po kalíšku. Vůdce, jemuž jsme z obojího hojně udělili, ovšem si liboval. Brzy dostavily se následky nechutného jídla a nápoje nepřijemného. Soudruh můj stěžoval si, že se mu dělá jaksi nevolno, že jej počíná boleti hlava a žaludek. Za takových okolností bylo arcí pomýšleti co nejdříve na sestup. Vůdce suesl nejprve přes úzký hřbet zbylé zásoby a pak se vrátil k nám, abychom za jeho pomoci sami sestupování podnikli. Zařídili jsme věc tak, abychom p. F. při sestupu po nejnebezpečnějším místě dostali mezi sebe. Opatrně lezli jsme se štítu k úzkému hřbetu a to vůdce napřed, za ním můj soudruh a posléze já; jakmile vůdce usedl na hřbetu, pomohl jsem p. F. taktéž si usednouti a ten opíral se o vůdce. Když takto oba na 2 kroky po hřbetu se hnuli, zasedl jsem též na hřbet a šoupačka povstala znova. Ježto byl soudruh velmi unaven, bylo třeba několikrát odpočinouti. Po značném namáhání stanul konečně vůdce na svahu pod hřbetem, pomohl p. F., a když jsem i já stál na bezpečné půdě, popřáli jsme soudruhovi oddechu, sebrali potom zavazadla a zbytky potravin a sestupovali nebo sjížděli jsme po rozsáhlých tabulích žulových, až jsme se dostali do čáry ssutek. Zde jevil však soudruh takovou únavu, že sestupování v drobném kamení nad míru se znesnadňovalo; přece však došli jsme se soudruhem ze ssutek k čáře lišejníkův; poněvadž studánka, o níž výše zmínka byla učiněna, nebyla již daleko, poslal jsem

vůdce s baňkou ke studánce, aby v ní vody donesl. Trvalo to skoro hodinu, než vůdce se vrátil. Když se soudruh vody několikrát napil a když jsem jej na čele a na skráních omyl, cítil částečné ulehčení, a poněvadž si též odpočinul, čím únava jeho se zmírnila, vyběhl jsem jej k dalšímu sestupu, abychom se všichni tři dostali co možná brzo ke studánce, co se nám po půl hodině podařilo. Kolem studánky rozkládal se hebký mech; rozestřeli jsme kožichy, vypili každý několik skleniček čerstvé vody, potom jsme se zabalili do kožichův a po malé chvíli jsme usnuli. Spali jsme $\frac{3}{4}$ hodiny a spánek ten mne občerstvil a soudruhovi ulehčil. Bylo již po 4. hodině odpoledne, kdy jsme se dali na další sestup.

Šlo nám o to, abychom se vrátili ještě za denního světla k panské kolibě. Vidouce, že p. F. velmi nejistě jde, vedli jsme jej střídajíc se. Sešli jsme až ku kosodřevině a bylo právě 5 hodin odpo., kdy slunce tou dobou níží se k obzoru; maně pohlédnul jsem k západní straně a v údivu utkvěl zrak můj na zvláštním zjevu světelném. Věděl jsem ovšem, že za jistých vzduchových poměrů bývá viděti mimo kruh sluneční ještě jiný takový krnh, jemuž se říká vedlejší slunce nebo též paslunce, ačkoliv jsem takového úkazu svýma očima dosud nespatriil; ale to, na čem oko mé v tom okamžiku utkvělo, zdálo se mi býti nemožno. Na místě zarudlé koule sluneční objevily se v pravidelném čtverci čtyři slunci zcela podobné koule a nebylo lze z počátku rozeznati, která z koulí jest pravá koule sluneční. Asi za čtvrt hodiny mizely však vedlejší koule a brzy na to zřejmý byl toliko jediný skrojek pravé koule sluneční, který se za několik minut skryl za vrcholem muž neznámé hory. Úkaz ten nevymizí mi nikdy z paměti. Netřeba podotýkati, že vůdce náš byl nad míru vyděšen a že ihned jal se vykládati, že nastane hrozná válka, v čem jej utvrzovalo také objevení se komety.

Již se šerilo, když jsme se vrátili ku kolibě, kde nás gazda netrpělivě očekával. Ihned nás vítal přívětivě, vypravoval, že měl o nás strach, a zároveň ukazoval nemalou hromadu čerstvých malin, které v okolí koliby nashíral za nepřítomnosti naší, vybízeje nás, abychom ochutnali. Vzal jsem ihned část malin, vytlačil z nich v čistém kapesníku šťávu do sklenice a přiměl soudruha svého k tomu, aby vypil šťávu. Učinil tak a za nedlouho si liboval, že cítí se občerstveným. Potom vstoupili jsme do povozu a když jsme po 2 hodinách vyjeli z lesa, zabočil gazda na cestu jinou, než po které jsme jeli z Východné. K deváté hodině večerní slyšeli jsme silný štěkot několika psův, a gazda pravil, že se blížíme salaši; za další $\frac{1}{4}$ hod. stáli jsme u salaše. Bača (vrchní ovčák) nás vřelým uvítal, žinčící (ovčí syrovátkou) pohostil a Valaši zazpívali několik národních slovenských písní, zač jsme je ovšem obdarovali a mimo to od bači sýra nakoupili. Rozloučivše se s dobrými těmi lidmi vrátili jsme se kolem půlnoci do Východné.

Druhého dne doprovodil jsem p. F. až do Nižního Kubína, odkud on odejel do Prahy. Já však se vrátil do Baňské Bystřice.

*

Saviňské Alpy.

Napsal L. Mareš (2 mapy, 5 ilustrací).

Nakladem českého odboru S. P. D. V komisi F. Řivnáče v Praze.

Referent je sice členem výboru, avšak přes to smí s plným vědomím říci, že odbor český sleduje svůj cíl od prvního dne založení s vytrvalostí železnou a že mu neschází energie, aby platně i čestně český živel účasten byl práce o vrácení slovanského rázu rozlehlých alpských řetězů, slynoucích krásou svých forem, bohatostí lesů, svými jezery i bystřinami. Nepochybujeme, že zjevné naše úspěchy, dosažené ovšem jen značnými obětmi hmotnými, konečně proniknou ve svědomí všech oněch českých lidí, kteří sice pěstují alpinismus, které však přece v našich řadách postrádáme.

Tam v těch ryze slovanských horách čeká ještě mnoho úhoru a nápravy a třeba napnouti síly, aby slovanská akce nebyla předstížena německou, jež v dobrém pochopení nacionálním dovede vrhati tisíce na své podniky v našich horách, aby i zde zatlačila inferiorní kmen slovanský.

Čtenářům našim známa jest všecka práce naše v Saviňských Alpách, kterou český živel tamtéž dostal právo domovské. Je jisto, že nyní každý Čech, který podnikne výlet do Alp, v první řadě pomýšletí bude na tuto oblast, a my s plným přesvědčením můžeme říci, že nikdo této návštěvy nebude litovati a že nikdo nebude sklámán, i kdyby vypjal své očekávání dosti vysoko.

Bylo nutno, aby odbor náš za tím cílem vydal průvodce podrobného, spolehlivého, který by vynahradil každou publikaci jinojazyčnou. V sepsání uvázal se p. Leop. Mareš, sekretář zemského výboru, a dostal svému úkolu plnou měrou. Svědomitost spisovatele dokumentovala se tím, že rukopis předložil výboru, který jej, přibрав p. dr. Hřívu, v několika schůzích zrevidoval; jednalo se o zužitkování osobních zkušeností; neboť členové výboru v posledních třech letech seznali téměř veškeré horské štíty a všechny stezky v této oblasti, až na nově vystavěnou (Saviňským odborem) stezku Turski Žleb-Skuta, o níž autentická data sdělili však prof. dr. J. Frischauf, a p. K. o. s. Připomínáme, že se na rukopisu rektifikovalo málo a jen věci podružných. Netřeba podotýkati, že spisovatel svědomitě srovnal svá data s nejnovějšími daty v literatuře a že tak napsal průvodce nejen podrobného, nýbrž i v každém ohledu naprosto spolehlivého. Zejména připomínáme, že odhad obtíží jednotlivých výstupů jest úplně korektní, což tím stane se zřejmější, že při všech účastnily se čtyři dámy.

Průvodce napsán se zřetelem k Jezersku, které jest východištěm k české chatě, přes to však je tak úplný, že je snadno kombinovati výstupy z každého jiného místa v horstvo; jen okolí Jezerska podrobněji vylíčeno k vůli těm, kteří hodlají zde strávit své prázdniny; vypsány tu všechny procházky i všechny malé, vděčné a pohodlné výstupy. A nepochybujeme, že se Jezersko stane českou alpskou kolonií.

Čtenáři zajisté budou velice vítány obě mapy, železniční a turistická, které s nevěšdní pečlivostí kreslil p. inženýr J. Štěpán a jemuž jsme za tento čin velkými díky zavázáni. Turistická mapa provedena jest trojí barvou, aby se přehled celé oblasti stal jasným a instruktivním. Směr

horských hřbetů naznačen zeleně, horské stezky červeně; štíty hor, sedla, ochranné chaty jsou zřetelně označeny a kotovány, tak že se turista okamžitě může orientovat. Ve stezky pojaty pouze směry turisticky upravené i vynechány směry jenom značené, jako na př. sestup z Kočny k Suchodolníkovu, výstup a sestup na Veliký Vrh a j., o nichž však je v průvodci podrobná zpráva. Měřítko mapy je 1 : 75.000.

Ilustrace jsou sdělaný podle fotografií pana Lergetporera v Bledu, pana dra. St. Prachenského, v. inž. Tomšiče a p. K. Chodounského ml. Odbor nešetřil na vydání knihy nákladu; cena vázaného exempláře, stanovená na 90 kr., jest mírná. Zisku nečekáme, ale nadějeme se, že nebude člena, který by si nekoupil „Saviňské Alpy“.

*

Ze slovanských Alp.

„Saviňské Alpy“ od L. Mareše. Spis tento, který právě v těchto dnech bude odevzdan veřejnosti, a o němž čtenář nalezne v tomto čísle podrobnější zprávu na jiném místě, vysoce pochválil univ. prof. Johannes Frischauf v dopise, zasláném předsedovi odboru. Uznání tomuto, projevenému od takového znalce Saviňských Alp, jakým je profesor Frischauf, musí býti nezbytně dána vára. Prof. Frischauf píše dále, že kniha je nezbytna pro turisty v horách saviňských, a přeje si, aby vydána byla také v jazyku německém a anglickém. — O fotografiích, které jsou spisu připojeny, prohlašuje profesor Frischauf, že náležejí mezi nejlepší, které kdy viděl z těchto hor.

Saviňská podružnice označila rok 1899. znova neb opravou tyto cesty: 1. z Črška u Luči skrze Duplje na Belo Peč a do Črna (5 hod. cesty); 2. z Lubna na Hlipavec a do Črna (5 hod.); 3. z Gornjegrajské chaty po Menínské Planino do Hoření Tuhinje (2½ hod.); 4. od vrchu Črnilea k silnici před Kamníkem (1½ hod.); 5. ze Žalce na Mrzlicu (3 hod.); ze Studenic na Boč (2 hod.).

O svaté hoře Višarji u Trbiže. V jednom z prosincových čísle „Grazer Volksblattu“ uveřejňuje profesor J. Frischauf důkladný článek o Višarji a o nové stezce na vrchol Kamenného Lovce. O stezce té obšírněji psali jsme v 1. čísle tohoto ročníku. Zajímavé je, že profesor Frischauf pokládá Kamenného Lovce (označeného na specialních mapách chybným jménem „Hut“, což jsme vytkli již v našem článku) za nejvyšší vrchol hory Višarské, tedy ne za samostatný hřeben, a podpírá svůj náhled různými přesvědčivými důvody, i tím, že ve starších dobách lid nazýval „kamennými lovcí“ jen dva skalní sloupy pod vrcholem; také stará speciální mapa v měřítku 1 : 144.000 má ještě u vrcholu nazývaného nyní „Kamenným Lovcem“ (Steinerner Jäger, Hut) jméno „Heiligenberg-Spitz“.

Stezka od Frischaufovy chaty ke Kokerskému sedlu, o níž jsme se ve 3. čísle zmínili, byla v posledním letě znovu zlepšena odborem železno-kapelským O. T. Clubu. Jak jsme pozorovali v pozdějším letě, je velmi pohodlná.

Triglavskou chýši Slov. Plan. družstva na Kredarici vyloupili v listopadu zloději, bezpochyby pytláci. Dvěře chaty byly nalezeny odtržené as 15 kroků od chýše, z vnitřku byly ukradeny konzervy, víno a likéry. Dle zprávy „Slovenského Listu“ jsou někteří z vinníků již dopadeni.

*

Zprávy spolkové.

Valná hromada odboru konati se bude 4. ledna 1900 o 7. hodině večerní v místnostech „Pražského klubu“, v Jungmannově ulici s tímto programem: 1. Čtení protokolu poslední valné hromady. 2. Zpráva o činnosti, zpráva pokladní a účetní, rozpočet na r. 1900. 3. Volby výboru. 4. Volné návrhy. Zveme všechny pp. členy k účastenství nejhojnějšímu. Nesejde-li se dostatečný počet členů o 7. hod., koná se druhá valná hromada o hodinu později, která usnáší se platně bez ohledu na počet přítomných členů. — Po valné hromadě koná se schůze damského komitétu pro českou chatu.

Druhý společenský večer našeho odboru konán byl dne 14. prosince 1899. Večer zahájen byl přednáškou kr. zemského rady Dra. Bohuslava Franty „jak nedávno nocovali jsme v Alpách“, ve které přednášející zmínil se předem o několika příjemných večerech, zažitých v Alpách slovanských, načež obrátil se do Tyrol a pak ještě dále na západ, do švýcarských a francouzských Alp. — V koncertu, který následoval po přednášce, zazpívala slečna A. Šourkova některé písně Dvořákovy a Piskáčkovy (p. Piskáček doprovázel), a svým lahodným, zvučným hlasem i přednesem vzutila všecko obecenstvo ku veliké pochvalě. Společně s panem Jos. Germem zapěla slečna duetto z „Lejly“; oběma účinkujícím připravilo obecenstvo opětně bouřnou ovaci. S velkým zájmem sledováno bylo vystoupení mladého virtuosa na housle pana J. Macka, který přednesl krásně některé skladby Wieniawského. Skladatel pan Piskáček ochotně převzal průvod na piano o večeru.

Třetí večer odboru bude uspořádán ve třetím týdnu tohoto měsíce. Určité datum a program sdělíme v denních listech; dnes však můžeme již povědět, že bude přednášet lékárník pan J. Krémář z Rokycan o své cestě po Tatrách. Bude to první přednáška o tomto slovanském horstvu.

V březnu uspořádán bude tombolový večer ku prospěchu stavby české chaty. Dary přijímá již nyní pan Dr. S anislav Prachenský, zemský advokát v Praze II. č. p. 1947.

Nový odbor. K dosavadním podružnicím Slov. Planinského družstva přibyl na podzim akademický odbor ve Vídni. Víťame zařízení odboru s velkou radostí a přejeme nejmladší podružnici největší zdar.

*

Členové odboru.

Zakládající:

Český akciový pivovar v Budějovicích,
pan Deyl Jan, MUDr., profesor české
univerzity v Praze,
pan Dusil Čeněk, profesor c. k. realky
na Král. Vinohradech,
paní Herinková Emilie, choť říditele
továrny na Smíchově,
pan Herink František, říditel továrny
na Smíchově,
pan Chodounský Karel, MUDr., profesor
české univerzity na Smíchově,

p. Kavalír Vladimír, továrník na Sázavě,
pan Kubeš Václav, říditel cukrovaru
v Dolním Celně,
pan MUDr. Kulhavý František, c. k.
okr. lékař na Král. Vinohradech,
paní Kulhavá Marie, choť c. k. okres-
ního lékaře na Král. Vinohradech,
paní Neurentterová Maruše v Praze,
Obec král. hlav města Prahy,
pan MUDr. Pavlík Karel, profesor české
univerzity v Praze,
pan Písecký Josef rytíř z Kranichfeldu,
architekt na Smíchově,

pan Podlipný Jan, JUDr., starosta král. hlav. města Prahy,
paní Prachenská Anna, choť zemského advokáta v Praze,
pan Prachenský Stanislav, JUDr., zemský advokát v Praze,
pan Prachenský Vladimír, lékárník v Táboře,
pan JUDr. Pražák Jiří, profesor české university v Praze,
„Slavia“, vzájemně pojišťovací banka v Praze,
pan Tomšič František, vrchní inženýr zemského výboru v Praze.

Skuteční:

Pan Adler Josef, vrchní inženýr v Chomutově,
pan Baštyř Alfréd, MUDr., zubní lékař v Praze,
pan Baštyř Edv., JUDr., zemský advokát v Praze,
pan Beneš Viktor, architekt v Praze,
pan Blažek Josef, řídící Občanské záložny na Smíchově,
pan Blüml K., c. k. rada zem. soudu v. v. v Praze,
pan Bondy Leo, továrník v Praze,
pan Borovský Frant., kustos uměleckopřím. musea v Praze,
pan Bureš Alois, stavitel v Král. Vinohradech,
pan Černý Eduard, c. k. vládní rada, řídící vyšší průmyslové školy v Praze,
pan Červinka Otakar, spisovatel v Praze,
Česká společnost zeměvědná v Praze,
Československý spolek v Praze,
pan Čížek Ivan v Roztokách,
slečna Divišova Emilie v Praze,
pan Dočkal Frant., c. k. veterin. inspektor v Praze,
pan Duchoň Adolf, řídící technické kanceláře na Smíchově,
pan Dvořák Ant., PhC. v Král. Vinohradech,
pan Dvořák Jan, vrchní inspektor c. k. státních drah na Král. Vinohradech,
slečna Exnerova Marie, učitelka v Poděbradech,
pan MUDr. Exner Ed., lékař v Rybnu,
pan Fáček Vladimír, JUDr., koncipista zemského výboru,
pan Frankenberg Otakar, MUDr., c. k. universitní docent v Praze,
pan Franta Bohuslav, JUDr., rada zemského výboru v Praze,
pan Franta Jaroslav, MUDr. v Praze,
pan Franta Ondřej, c. k. školní rada v Praze,
paní Fričová Marie v Praze,

pan Gottwald Josef, velkoobchodník v Praze,
pan JUDr. Haasz Jaroslav, král. zemský sekretář na Smíchově,
pan JUDr. Hácha Emil, koncipista zemského výboru na Smíchově,
pan Hausa Ferdinand, tajemník okresního výboru na Smíchově,
pan Havrda František, JUDr., sekretář zemského výboru v Praze,
pan MUDr. Hellich Bohuslav, primář zem. ústavu choromyslných v Praze,
pan Horbaczewski Jan, MUDr., profesor české university v Praze,
pan Heyrovský Leop., JUDr., profesor české university v Praze,
pan Hiller Ferd., cis. rada, tajemník ústřed. sborn. zemědělské rady v Praze,
pan Holejšovský V. ze Slavětína v Praze,
pan Holub Jos., měst. inženýr v Libni,
pan MUDr. Horných Jaroslav v Praze,
pan JUDr. Hostaš K., zemský advokát v Klatovech.
pan P. Hrabá K., administrator fary v Jezeru,
pan Hrabák Jan, c. k. vrchní báňský rada v Praze,
pan Hrazánek Karel, vrchní řídící pojišťovny v Praze,
paní Hrazánková Marie, choť vrchního řídícího pojišťovny v Praze,
pan Hrázský Jos., profesor českých vysokých škol technických v Praze,
pan Hřiva Jos., MUDr. na Smíchově,
pan Hruška Jaroslav, MUDr., starosta města Kladna,
pan Hušek Jaromír, redaktor v Král. Vinohradech,
pan Husník Jar., Dr., v Kr. Vinohradech,
pan Charbůnský Leo, inženýr v Karlíně,
pan Chodounský Fr., řídící výzkumné stanice, Praha,
paní Chodounská Julie, choť c. k. univ. profesora, Smíchov,
paní Chodounská Růžena v Praze,
pan Chodounský Karel, asistent na české universitě, Smíchov,
slečna Chodounská Marie na Smíchově,
pan Chvála Albrecht, obchodník, Praha,
pan Jahn Bedřich, JUC., v Král. Vinohradech,
pan Janošik Jan, MUDr., profesor české university v Praze,
paní Janošiková, choť profesora české university v Praze,
pan Janovský Vítězslav, MUDr., prof. české university v Praze,
pan Jansa Václav, akademický malíř v Praze,
pan Jedlička Bedřich, JUDr., zemský advokát v Praze,

pan Jeřábek Lubomír, JUDr., cis. král. soudní adjunkt v Praze,
pan Jirgí Vincenc, mag. koncipista v Praze,
pan Jirůš B., šlechtic, MUDr., cis. král. dvorní rada v Praze,
pan Káan Jindřich z Albestu, profesor konservatoře na Smíchově,
pan Kabát J., řídící cukrovaru ve Velvarech,
pan Kacero-vský Vilém, c. k. profesor na Smíchově,
pan JUDr. Kaizl Edmund, zem. advokát v Karlíně,
pan Kandert Karel, majitel domu a lázní v Praze,
pan JUDr. Katz Leopold, zemský advokát v Praze,
pan Klička Ladislav, MUC. v Praze,
Klub českých turistů v Praze,
pan JUDr. Kolínský Jan, koncipista zemského výboru v Praze,
pan Klimánek Karel, úředník státních drah na Král. Vinohradech,
pan Kořenský Josef, říd. měšť. školy a spisovatel na Smíchově,
pan Krémář J., lékárník v Rokycanech,
pan Kréjčí Rudolf, JUDr., sekretář zem. výboru v Praze,
pan Kressl Jiří, vrchní inženýr a přednosta trati v Praze,
pan Krüschel Alois, velkoobchodník v Praze,
pan Kruis Josef, majitel technické laboratoře v Praze,
Kroužek klubu českých turistů v Praze,
slečna Krulišova Elsa v Kr. Vinohradech,
pan Kubišta Antonín, měst. okresní dozorce v Praze,
pan Kuffner Josef, redaktor „Národních Listů“ v Praze,
pan Kuffner Karel, MUDr., profesor české university v Praze,
pan Kulhánek Antonín, MUDr., zubní lékař v Praze,
slečna Kuzmanyova Constance v Karlíně,
pan Kuzmany Pavel, řídící v Karlíně,
pan Dr. Kvičala Jan, dvorní rada a universitní profesor na Smíchově,
pan JUDr. Kvičala Jan, kandidát advokacie na Smíchově,
pan Landa Antonín, zem. stavební rada v Praze,
pan Leder Jindřich, lékárník v Praze,
pan Lederer Eugen, sekretář úrazové pojišťovny v Praze,
pan Lerch Josef, Dr., lékárník a velko-statkář na Smíchově,

pan Lindner Richard, JUDr., sekretář hypoteční banky v Praze,
pan Linhart Josef, stavitel na Smíchově,
J. J. Lobkovic princ Ferdinand, předseda zemědělské rady pro král. České v Praze.
pan Lohař Jaroslav, JUDr., advokát v Jičíně,
pan MUDr. Lokay Emanuel, okr. lékař v Praze,
pan Mader František, c. k. notář v Brně,
pan Mácha Vendelín, pekař a majitel domu na Smíchově,
pan Machulka Václav, vrchní městský inženýr v Praze,
pan Mandl Karel, JUDr., koncipista zemského výboru v Praze,
pan Mareš Leopold, sekretář zemského výboru v Praze,
pan Martinec František, soukromník na Král. Vinohradech,
pan Matoušek Adolf, řídící c. k. de-positního úřadu v Praze,
pan Matoušek Rudolf, c. k. anskultant v Praze,
pan Mattuš Jaroslav, c. k. adjunkt v Praze,
pan Mattuš Karel, JUDr., generální řídící zemské banky v Praze,
pan MUDr. Medař Václav v Praze,
pan Mikeš Adolf, majitel hud. ústavu a profesor konservatoře v Plzni.
pan Mikulejský Frant., řídící cukrovaru v Kralupech,
pan Mladějovský Vladimír, MUDr. v Praze,
pan Mrázek Karel, MUDr., okresní lékař v Praze,
pan Mráz Josef, vrchní úředník továrny v Praze,
pan MUDr. Mudra Jan, lékař v Žebráce,
paní Müllerová Joh., majitelka domu na Smíchově,
slečna Müllerova Marie, učitelka v Praze,
pan Němeček Jos., MUDr., lékař v Praze,
pan Nekut František, c. k. profesor na Smíchově,
slečna Nekutova Růžena, učitelka na Smíchově,
Odbor klubu českých turistů v Brně,
" " v Domažlicích,
" " v Jičíně,
" " v Jilemnici,
" " v Jindřichově Hradci,
" " v Klatovech,
" " v Lounech,
" " v Plzni,
" " v Příbrami,
" " v Rychnově n. K.,

pan Oehm Vincenc, Dr., c. k. profesor v Píbrami,
 pan Otto Jan, císařský rada, nakladatel v Praze,
 pan Pasovský Vrat., architekt v Praze,
 pan Paul Jaroslav, profesor vyšší dívčí školy v Praze,
 pan Pek Leopold, ředitel vychovatelny v Říčanech,
 pan Pele Ignác, MUDr., c. k. místo-
 držitel rady v Praze,
 pan Perner Rudolf, JUDr., advokát v Praze,
 pan Pětník Karel, inženýr místopředsed-
 ství v Praze,
 pan MUDr. Pipek Emanuel na Smíchově,
 pan Pippich Karel, JUDr., zemský po-
 slanec, advokát v Chrudimi,
 pan Pištěk Emil, architekt a stavitel v Praze,
 pan Podhajský Jos., architekt a profesor na Smíchově,
 pan Pohl Florian, profesor státní realky v. v. v Praze,
 slečna Pokorná Antonie, učitelka na Smíchově,
 pan Pokorný Kazimír šlechtic, JUDr., sekretář buštěhradské dráhy na Král. Vinohradech.
 pan Pokorný Martin, ředitel gymnasia v. v. v Praze,
 pan Procházka František, ředitel zemské banky v Praze,
 pan Purkyně Jan rytíř, vrchní inženýr na Král. Vinohradech,
 pan Radimský Jan, c. k. rytíř v. v., zemský a říšský poslanec v Kolíně,
 pan Rašín Frant. rytíř z Ryzmburka, velkoobchodník v Praze,
 pan Ravníkar Frant., přednosta kanceláře české severní dráhy v Praze,
 slečna Řeháková Anna, učitelka a spisovatelka v Praze,
 pan Reinsberg Josef, MUDr., rektor české university v Praze,
 pan Roušal Antonín, Dr., ředitel měšť. školy v Plzni,
 pan MUDr. Rozsival Karel, odborný lékař v Brně,
 pan Růžička Pavel, JUDr., magistrátní rada v Praze,
 pan Rybář Jan, c. k. stavební rada v Praze,
 pan Schreyer Josef, vrchní bankovní úředník v Praze,
 pan Schwarz František, vrchní účetní zemské banky v Praze.
 pan Šafařovič Jaroslav, JUDr., sekretář zemského výboru v Praze,
 pan Šafařovič Jindřich, JUDr., konci-
 pista zemského výboru v Praze,

pan Sallač Jos., c. k. profesor v Rych-
 nově n. K.,
 pan Sallač Josef, majitel knihkupectví I. L. Kober v Praze,
 pan Šašek Frant., obchodník v Praze,
 pan Sedláček Vojtěch, velkoobchodník v Praze,
 pan Sekera Miroslav, c. k. okresní ta-
 jemník v Domažlicích,
 pan Schmalzfuss Ant., koncipista zemské banky v Praze,
 pan Schrutz Ondřej, MUDr., c. k. uni-
 versitní profesor v Praze,
 pan Šikl Heřman, JUDr., advokát v Plzni,
 pan JUDr. Šindler Josef, zem. advokát v Praze,
 pan Sitenský Fr., Dr., kr. zem. školní inspektor v Praze,
 pan Souček B., MUDr., dětský lékař v Praze,
 pan Sporn Rehoř, revident c. k. státních drah v Žižkově,
 pan Dr. Stoklasa Julius, profesor vyso-
 kých škol technických v Praze,
 pan Strobach Zdeněk, JUDr., zemský advokát v Praze,
 pan Štěpán Alois, inženýr v Praze,
 pan Strouhal J., PhDr., profesor české university v Praze,
 pan Štule Josef, inženýr v Táboře,
 pan Štídl Karel, vrchní úředník spoji-
 telny v Praze,
 pan Šupich Jos., JUDr., kandidát advo-
 kacie v Praze,
 pan Taun Eduard, MUDr. na Smíchově,
 pan Tieftrunk Karel, JUDr., kandidát advokacie v Praze,
 pan Tkadlec Jaroslav, ředitel v Praze,
 pan Tonder Ferdinand, JUDr., advokát v Praze,
 pan Urban Antonín, obchod papírem v Praze,
 pan Úzel Vincenc, c. k. berní inspektor v Ném. Brodě,
 pan Valenta Jaroslav, účetní official zemské pokladny v Praze,
 pan Valenta Josef, zemský inženýr v Praze,
 pan Valenta Ladislav, JUDr., advokát v Praze,
 pan Dr. Vančura Jindřich, prof. státního gymnasia na Smíchově,
 pan Wellner Antonín, JUDr., advokát v Klatovech,
 pan Vendulák Karel, sládek v Praze,
 pan Vidie Jakub, c. k. vrchní horní ko-
 misář v Praze,
 pan Vildwald Jan, ředitel měšťanské pokračovací školy v Praze,
 pan Vlach Jaroslav, Dr., c. k. profesor na Smíchově,

pan MUDr. Vlasák Erazim na Král. Vinohradech,
 pan Vočka František, inženýr na Smí-
 chově,
 pan Vodrážka Karel, měst. okresní do-
 zorce v Praze,
 pan Vodrážka Josef, liquidátor měst. spořitelny v Praze.
 pan Volkar Ondřej, JUDr., c. k. okr. hejtman v Praze,
 pan Vondráček Josef, stavitel na Smí-
 chově,
 pan Vondráček Otokar, chef firmy I. & O. Wondráček v Praze,

pan Vondráček Otokar, stud. techniky na Smíchově,
 pan Wünsch Josef, ředitel statku v Ka-
 menici,
 pan MUDr. Záhoř Jindřich, zdravotní rada a městský fysik v Praze,
 pan Zachar Otokar, sládek na Kladně,
 pan Zářecký Václav, majitel domu a pekař v Praze,
 pan Zedník Frant., správce továrny na Smíchově,
 pan Zítek Emanuel, JUDr., zem. advokát v Praze,
 pan PhDr. Zubatý Josef, řádný profesor české university, Smíchov.

Celkem 21 členů zakládajících, 212 členů skutečných.

Žádáme snažně pp. členy, aby sdělili nám každou změnu bytu; neboť jen tenkrát je možno, aby „Alpský Věstník“ docházel správně.

Tatry.

Čilé Towarzystwo Tatrzańskie postavilo nové horské stezky z údolí „za Bramka“ na Lysinky a odtud do Strážysk a do Malolanké, stezku na Kozi Vrch od Zmrzlého Stavu, od doliny Pěti stavů ke staré stezce okolo Velkého Stavu Upraveny byly cesty od Białego k Adasiówece, od Roztoki k Mořskému Oku, stezky z Opalónego k Mořskému Oku a dále k chatě pod Medzianem, stezka od Černého Stavu až ke Chlopku. V údolí Divoké u pěti jezer postavena byla nová chata. Chata Staszica u Mořského Oku byla zničena požárem 2. srpna 1898.; prozatím postavena byla zatímná chýše značné prostoty, o jejíž dalším vzbudování bude se pracovati příštího roku. — Towarzystwo má 20 meteorologických stanic. — Členů má spolek 2100, příjmů v posledním správním roku 15.850 zl.

Odbor Czarnohorský Tow. tatrzańského, jehož oblast činnosti jest skvostné horstvo východních Karpat, činí se podle svých sil, aby povznesl turistiku kraje Huculů. Všechnu členů jest pouze 200, a přes to vykonal odbor značné práce. O zřízení malých, ale dobrých hotelův v Zabím a Worocheie zmínili jsme se již roku minulého; zde připomínáme, že v obou použito r. 1898. celkem 913 noclehův. Worocheie a Zabí jsou nevhodnějšími východišti do hor. Odbor vydal nákladem 577 zl. Právodce po Czarné hoře — i prodal prvého sešitu za 95 zl., druhého pouze za 15 zl., tak že pro tento rok jeho finanční síla byla ochromena; proto nemohl podniknouti stavbu ochranné chýše pod Howerlou ve výši 2058 m.

Věstník zasílá se členům českého odboru slov. alpského družstva zdarma. — Předplatné na rok I. 50 kr., pro členy klubů turistických I. 20.
 Věstník vydává český odbor slov. alp. družstva řízením Dra. Bohuslava Franty v Praze-II., Zahořanského ulice č. 1944.
 Alpský Věstník vychází prvního dne každého měsíce, vyjímajíc červen, červenec, srpen, září.

Konservy pro turisty

doporučí

J. V. VONDRÁČEK,

Praha I., Perlová ulice č. 10.

== Raďte žádat obšírný cenník. — Zásilký na dobírku. ==